

MARIJIN LIST

MARIJIN LIST

Pobožen mesečni list. Izhaja vsaki mesec 8, na spomin petdesetletnice razglasenja verske istine od Marijinoga nevtopenoga poprijetja, ki se je obhajala l. 1904., dec. 8. Te den je Marijin list kak prvi pobožen slovenski list Slovencom Slovenske Krajine do rok dani.

Namen Marijinoga lista je širiti Marijino čast i s čistimi dohodki podpirati Dom duhovnih vaj, posvečen sv. Družini v Slovenskoj krajini, kak i sirotišnico Deteta Marije v Turnišči na tolažbo razžaljenomi Srci Jezušovomi.

Marijikin Ogracek je versko-vzgojna priloga Marijinoga Lista za mladino, naj se po njenih navukaj srca mladine napunijo z jakostmi Marijine mladosti.

Cena: na skupni naslov 16 Din., na posameznoga 20 Din., v inozemstvo 40 Din. letno. V inozemstvo se pošila z Novinami za 100 Din. letno.

Kalendar Srca Jezušovoga brezplačno dobi vsaki naročnik, ki je plačao naročnino i bo l. 1940 tudi naročnik. Naročnina se do konca junija vsa mora plačati.

Duhovne dobrote. Za naročnike Mar. Lista se služijo večne meše v Celji, Grobljah i v Soboti, tjedensko edna v Črensovcih i dnevne v Linzi v „Seraphinskem dobrodelnom društvu“, šteto da letno za svoje kotrige več jezer svetih meš služiti. Vsakoga naročnika potrebe se sklenejo v tjedensko sveto mešo, naj je samo naznani na vredništvo.

Vrednik: KLEKL JOŽEF, vp. pleb., Črensovci, Slov. krajina.

Tiskarna Balkányi Ernsta v Lendavi.

DARI.

Na Dom Sv. Franciška v Črensovcih so darovali v Din. sledeči:

Kolenko Verona, Črensovci, 5, Gruškovnjak Marija, Lipa, 20, Benkič Jozefa, Tanacek Pavla i Žilavec Karolina iz Francije, 12, Knez Janex, Žebnik, 10, Markoja Katarina, Gomilica, 290, Jerebic Anton, Sr. Bistrica, 115-75, Halas Martin, Canada, 51, Halas Ana, V. Polana, 50, obresti pri poštnoj hranilnici za 1939. l. 1289, Plej Verona, arenda za 1938. l. 200, N. Črensovci, 10, Mencigar Franc, D. Slaveci, 20, Tratnjek Jožef, Francija v zahvalo za dobleno zdravje 26-25, Savruk Marija, Francija, 10. — Izdali smo v din: Dopolnilna taksa št. 23. 36-85, davek 40-50, stroški ček. urada 52-69. — Oča sirot, povrni vsem obilno. — O d b o r.

Na podporo Marijinoga lista darovali v dinaraj sledeči: Škafar Franc, Francija, 5, Paučić Jožef, Francija, 21-75, Balažek Ivan, Lipa, 2, Ritlop Treza, Črensovci s Francije, 5, Horvat Marija z Lipovec, 4, Čurič Ana, Trnje, 5, Horvat Marko, Trnje 2. — Leta 1938, prišlo podpore 574 80 din, za šteti penez smo mogli nešternim našim misijonarom i misijonarkam brezplačno poslati naše liste. — Leta 1939 so darovali na podporo M. lista v dinaraj sledeči: Kološa Gizela, Francija, 20-50, Bertalanč Augustin, Francija, 16-25, Kreslin Aga, D. Bistrica, 5, Hodnik Viktor, Črensovci i Plej Franc, Dokležovje oba v Nemčiji, 10, Kustec Martin, Tešanovci, v zahvalo, ka ga je pri spadaji z bicikla Devica Marija občevala smrtno nesreče 20. — Marija, povrni vsem obilno. — Uredništvo i uprava.

Na 3. redniško skupščino, posvečeno Srci Jezušovomi v Črensovcih so leta 1938. darovali v dinaraj sledeči tretjeredniki: Ostalo od 1937. l. 49-27, tretjeredniki iz Črensovec za 1937. l. 50, tretjeredniki iz Trnja, 11, tretjerednice iz D. Bistrice, 72-50, tretjeredniki iz Žižkov, 44, tretjerednice iz Žižkov, 139-50, tretjerednice iz Sr. Bistrice, 40, tretji red, G. Bistrica 50-25, tretji red, Gomilica, 50, tretjerednice, Trnje, 27, tretji red, Črensovci, 91, tretji red, Hotiza, 19-50, tretjerednice Lendava, 30, s k l u p n o 694-02. — Izdali smo v din: Knige družbe sv. Mohora, 20, pozdravna brzojavka na tretjeredniški tabor pri sv. Trojici, 42-75, 2 Bogoljuba, 88-50, 3 „Glasniki“ za 1937-38. l. 100, pred-

LETO 35.

8. MARCA 1939.

ŠTEV. 3

*ZDRAVA MILOSTI PUNA, GOSPOD JE S TEBOV,
BLAGOSLOVLENA SI TI MED ŽENAMI. (Luk. 1. 28.)*

Marijo je pozdravilo s tem krasnim pozdravom po angeli Gabrieli Presveto Trojstvo. Marijo! Marijo naj pozdravijo tudi moje slabe reči.

Marija! Bog ti je zvoló to ime, pomeni kralico. Kralica si vsega, o kak sladko mi je pri srci, tudi moja kralica si.

Marija! Bridkost pomeni to ime. Mati sedmere žalosti si. Za mene, za moje grehe te je prebodno sedmeri meč žalosti, o smiluj se me grešnika i reši me greha!

Marija! Zvezdo morsko pomeni to ime. Vodi me bródarka na zburkanom morji življenja, da pridem v pristanišče večnoga življenja!

Marija! Po maternej reči so te zvali za M i r i a m. Naš „mir“ je v tvojem imeni. Kralica miru si, o sprosi nam trojni mir; mir z Bogom, ka Ga ne žalimo, nego nad vse ljubimo; mir z bližnjim, da ga ljubimo kak same sebe; mir z samimi sebi, da premagamo svojo lastno volo i spunjavamo samo Božo volo!

Marija! Latinsko „mare“, morje se skriva v tvojem imeni, morje dobre, morje lúbezni, morje smilenja, morje skuz nad našimi dúšeynimi i telovnimi nevolami, o potopi nas v to morje, da se rešimo morja večnoga ognja!

Marija! Iz prevelkoga poštvovanja do Tebe, neso si vúpali milijoni nadejati tvojega imena. Samo spodobno k tvojemi so si zvoljavali. Tak se je porodilo tvoje slavno ime Marija v Slovenskoj Krajini v obliki: M a n k a. Manka! Odkod izvira to ime? Naši, goreče te časteči predniki neso te vúpali zvati za Marijo, nazvali so te za: M a m i k o. Od Mamike se je skrajšalo ime na M a n k o. Kak krasni pozdrav za tebe od tistoga, ka te za mater ma, ki se ti za dète da. To častno ime M a n k o, le drži v svetoy navadi, dober rod Slovenske Krajine, davaj je svojoj deci, širi je od pokolenja do pokolenja, naj bo Marija zaistino naša M a m i k a vsem, ki živemo i ki ešče za nami pride.

Mamika, o bodi od vseli nas, svoje dece, z popolnim detinskim vúpanjom pozdravljena.

Srčen.

✠ PAPA PIJ XI.

Februara 10. zajtra ob pol 6. je ljubleni Jezuš k sebi pozvao na plačilo svojega namestnika na zemli, Pija XI. Zgodovina katoličanske Cerkve ne pozna hūših časov, kak so se vrstili v groznoj naglosti i v nepopisnoj grozovitosti, v šteri je živo ✠ papa. Pokojni so sami

napisali, da od časa potopa svet ne bio tak pokvarjen, hūdoben, kak ravno v časi njihovoga papeštva. Odkritoga boja proti osebnomi Bogi nikdar prle ne bilo, kak samo zdaj. Divjanje komunistov proti katoličanskoj Cerkvi i njenomi nastaviteli Jezuš Kristuš, prekaša vse napade vseh časov proti njej. I v teh vihernih časih vodi ladjico Petrovo, Kristušovo Cerkev, Pij XI. Da je 17 letno vladanje Cerkve v teh divjih časih sv. Oči za-

rezalo globoke rane v srce, čuti vsaki pravi kristjan. Krvavelo je njihovo srce i s temi krvavečimi ranami so zvali k pokori grešni svet, so tolažili razžaljeno Bože Srce s svetim letom i delali z vsemi močmi za mir sveta. Vmirajoč so tudi za mir prosili Jezusa, gda so šepetali ete reči:

Mir, mir, o Jezuš!

Glavna skrb sv. Oče je bila, ki je tudi vtisnola neizbrisliv pečat na njihovo delovanje: skrb za svetost duhovništva i vernikov. Samo s svetostjov napunjena duša je v stanji, da stremlje po svetosti i pri drugih. Kak paster agnjecov i ovčič so izdali za duhovnike okrožnico, v šteroj tak jasno kak zvezdnata neba v mrzloj noči, naložijo svojim duhovnikom — agnjecom, naj skrbijo s cele moči za svetost svoje duše. Za ovce-vernike so nastavili Kat. Akcijo, da bi katoličani povsod, v javnom i privatnom življenji, si oblekli Kristuša, zvršavali Njegova djanja. Za družine so v okrožnici od zakona glasno povedali navuk Kristušov, da je namen zakona dati poleg Bože vole teliko duš, kak Bog žele od zakoncov i te kak i sebe napuniti s svetostjov. Da mladina sveta ostane, čista, zdrava na duši i teli, so predpisali navodila za pravo vzgojo mladine. Da poganski narodi zaglednejo Kristušovo svetlost, so se poskrbeli, da tej dobijo domačo duhovščino i to ne samo nižjo, nego tudi višjo. Da delavce delodajalci ne mantrajo i izkoriščajo, so izdali okrožnico, v šteroj branijo pravice delavstva i zahtevajo, da delavec ma ne samo primerno plačo, nego tudi del iz tisti haskov, štere prinašajo žulave roke delavcove delodajalci. Za nesrečno Rusijo so se potegüvali zevsem ognjom svojega srca i jo zročili pod obrambo sv. Male Trezike. Po širnem sveti den za dnevom se ponavla mili vzdihlaj: „*Odrešenik sveta, reši Rusijo*“, šteri se je sklio v njihovom lübečem srci. Od glada trpečim Rusom so poslali na pomoč posebno odposlanstvo, štero je neštete jezere rešilo z darovi pape smrti glada. V posebno čast si štemo, da je tudi sin Slovenske Krajine, g. Cigüth Peter, bio član toga odposlanstva. Ne bilo nesreče, da se njihovo srce ne bi genolo i ponesrečenim ne bi pomagalo. I pri tom ne so gledali na versko pripadnost, nego samo na človeče nevole. Zato so pa verniki i neverniki, prijatelje i neprijatelje Kristušovi, v sv. Oči gledali i namestnika Kristušovoga lübečega Srca. Molimo za to veliko dušo, da najde obilno plačilo na Božem Srci Jezušovom. — Svetoga Očo so pokapali dva dni i spreveda se je vdeleležilo pol milijona lüdi.

Prosimo Jezusa, Dobroga Pastira, naj plača v obilnosti vso lübezen, štero nam je skazao njegov namestnik † Papa Pij XI. i prosimo ga, naj nam da na njegovo mesto vrednoga naslednika. Ne pozabimo, da so pokojni sv. Oča z najlepšimi rečmi blagoslovili naš Marijin list, urednika, širitele, naročnike i vse njihove družine; iz globoke zahvalnosti molimo za njih.

ZBLOJENA OVCA SE VRAČA K JEZUŠI

JOHANN DANIEL TOURN.

Bio je sin mestnoga načelnika v mesti Rora na Taljanskem. Po verskom osvedočenju je bio valdenc, pripadnik nekše verske ločine. Na njegovo spreobrnjenje so najbolj vplivali vzgledi vno-
gih vučenih pa glasovitih konvertitov, (spreobrnjencov).

Po tom, gda je prestopo v katoličansko Cerkev, je pisao svojemi oči lepo pismo. V glavnem se etak glasi:

— Či sam jaz prispodablao ta vnoga, glasovita spreobrnjenja z odpadom nešternih katoličancov od prave Cerkve, so naraščala v meni dvojbe i se nabirale v velki vršaj. Ne sam mogeo pri teh spreobrnjencaj zasledili kakšo sebičnost, samoljubje ali častihlepje, štere so vnogokrat glavne pogonske sile pri človečem deli. Spoznao sam, da jih je samo osvedočenje moglo napotili do toga stopaja, šteroga so napravili... Gdakoli sam vido velki razloček mišljenja teh, ki so se povrnoli v Cerkev, i teh, ki so stopili iz nje, v tak važnoj reči kak je ravno vera, me je vsikdar mantrala dušna vest že pred spreobrnjenjom. Večkrat sam v svojoj kratkoj pameti šteo obdužiti Kristuša nekše neprevidnosti, kak denok je mogeo prepustiti Cerkev, štero sam jaz meo za njegovo, vsakšemi vetri navukov. Ali kak je bila moja duša olejšana, gda sam konči mogeo najti pri katoličancaj tisto edinnost pa občestvenost vere, štera je ravno meni bila tak potrebna, da sam mogeo razgnati svoje dvojbe i potišiti svoj pekoči nemir...

Odtistimao nosi moja vera na sebi znak trde gotovosti in ta vera je vtisnola mojoj duši tak trdo osvedočenje, da bi rad

z božov pomočjov dao svojo krv, či bi trbelo posvedočiti njeno Istino. Či poleg toga mislim tudi na to, da bi jaz najšeo vsikdi, v šterikoli kot zemle bi me zanesla pot, med katoličanci vero, štera je mojej veri popunoma vednaka, brezi najmenše sence, ne da bi se v glavnih členih oddaljila od nje. Či mislim na vse to, resan nemrem najti niedne reči, s šterov bi mogeo zadosta povedati, kak velko veselje mi dá tá vera i kakše iskreno občuttje sreče dá kušati mojej duši. *Istina, zdaj, gda sam stopo páll nazaj v meje pravoga reda, občuttim vso sladkost prave, istinske slobode i nikdar sam ne bio prepüşčeni sam svojem razumi, ki mi ne drugo kazao kak kmico pa zmešnjave v mišljenji.*

Prijateo moj!

Si se že gda zgledno kaj bole po sveti, celo zdaj, gda čteš, den za dnevom same nevole po sveti. Se ti ne znabili porodila te miseo, da je prava sreča i prava sloboda samo tista, štera se gible v mejaj naravnoga pa božega zakona. Mislim, da ti ne trbe posebi dopovedavati, da je vsa človekova sreča vezana na te zakone, šteri so nespremenlivi i trdni kak fundament. Boži zakoni so večni zakoni — zapisani v človeče srce. Što se ne ravna po njih, ga dosegne kaštiga že na tom sveti. Fundament tem zakonom je pravičnost za vse, da pripoznaš, da majo vsi lüdje pravico do sadov zemle, pošttivanje človeka kak osebe, ne samo kak živine, štero lahko zavržeš, gda ti ne več za núc, da se pravično zravna delo pa plačilo. Či se tej zakoni ne pošttujejo — pride kaštiga na svet, pride zmešnjava. Odprejo se dveri nezadovolnosti, pa sovraštvu. V velikih potokaj se razlevlejo skrbi, sirmaštvo, trpljenje na zemli. Miljonom lüdi postane življenje neznosno, brezi pravoga smisla pa cila, brezi vüpanja, samo v nevolu. Zdigne se krik po zboušanji sveta, krik po novoj družbi, gde bo mela človeča oseba pali svoje pravo mesto. I tak konči spoznajo lüdje sami, tudi najbole zagriženi brezverci, da vsikdi tam, gde se zmetavlejo boži zakoni, raste zmešnjava pa nevole, a gde vladajo boži zakoni, rosi blagoslov boži i sreča kralüje med njimi. Či pa pogledneš dale, vidiš, da ves te nered, ta zmešnjava na sveti nikaj ne drugoga, kak krik po Bogi, krik po pravičnosti i lübezni, štero je Bog postavio lüdem za fundament . . .

Lüdje iščejo Boga. Kak je človek na sveti, išče njegovo srce Boga. Sam si je delao bogove, če ne najšeo pravoga Boga. Tüdi te, gda človek rüši cerkve, razdira oltare, je zapelani i zaslepleni, kak nam svedoči Rusija pa Španija, itak vse njegovo življenje kriči po Bogi, po sreči, po svetlosti pa boušem sveti, gde naj vladajo pravični boži zakoni. Svoj pravi mir najde človek komaj te, gda najde Boga. V Bogi najde svoj pravi dom, svojo pravo istinsko srečo.

Vüпам, prijateo, da si že to sam občüto v strahotaj svetovne bojne ali pa v nevarno-vablivoj tujini.

EVANGELIUMI MESECA MARCA.

NEDELA V POSTI DRUGA.

Jezuš je vzel s sebov Petra, Jakobà i njegovoga brata Janoša, je pelao zosed na visoko goro i se je pred njimi preobrazo: njegov obraz se je zasveto liki sunce i njegova oblačila so postala bela liki sneg. I glej, prikazala sta se njim Mozeš ino Elija ž njim gučeča, Oglaso pa se je Peter i pravo Jezuš: „Gospod, dobro je, da smo tū; či ščeš, naredimo tū tri šatore: tebi ednoga, Mojzesi ednoga pa Eliji ednoga“. Da je pa on ešče gučao, glej, svetli oblak je nje obsenčó i glej, glas z oblaka je gučao: „Te je moj lübleni sin, nad šterim mam veselje, njega poslušajte“. Kda so vučeniki to čüli, so spadnoli na svoj obraz i zbojali so se jako. Jezuš pa je pristopo, se ji dotekno i pravo: „Stanite i ne bojte se!“ Pozdignovši pa oči svoje, ne so vidili nikoga, nego samoga Jezušà. I doli idoč z gore njim je Jezuš zapovedao: „Nikomi ne pravite to ka ste vidili, dokeč Sin človeči od mrtvih ne stane“. (Mat. 17—1—9).

NEDELA V POSTI TRETJA.

Jezuš je zganjao hüdoga düha i te je bio nemi. Kda je pa hüdoga düha zegnáo, je nemi spregovoro i vnožine so se začü-dile. Nešteri zmed njih so pa pravili: „Z Balzebubom, poglavinikom hüdih dühov vrage zganja“. I drugi, sküšavajoči ga, znamenja z nebes so zahtevali od njega. Toda on je poznao njihove misli i njim je pravo: „Vsakše kraljestvo v sebi razdeljeno, se opüsti i hiža se na hižo zrüši. Či je zato tüdi šatan proti sebi razdeljen, kak bo ostalo njegovo kraljestvo? — Zato ka pravite, da z Beelzebubom zganjam hüde dühe. Či pa jaz z Beelzebubom zganjam hüde dühe, s kem je zganjajo vaši sinovje? Zato bodo oni vaši sodci. Či pa s prstom božim zganjam hüde dühe, je zaistino prišlo k vam bože kraljestvo. Kda močen, oborožen varje svoj dom, je na varnom njegovo imanje; či pa pride močnejši od njega i ga premaga, njemi vzeme vse orožje, na štero se je zanašao i razdrli njegov plen. Ki je ne z menov, je proti meni, i ki ne spravlja z menov, razsipava. Kda nečisti düh odide iz človeka, hodi po sühih krajaj iskajoči počinka i ne najdejoči ga pravi: „Povrnem se v svojo hižo, odked sam prišeo“. I kda pride, jo najde pometeno i osnaženo. Teda ide i si privzeme sedem drugih dühov, hüših od sebe, i ido v njo i tam prebivajo; i končno stanje toga človeka je hüše od prvejšega“.

Kda bi pa eta pravo, je neka žena iz vnožine povzdignola glas i njemi pravilá: „Blaženo telo, ki te je nosilo, i prsí, ki so te dojile“. On je pa pravo: „Od koga bole so blaženi tisti, ki božo reč poslušajo i jo obdržijo“. (Luk. 11—14—28).

NEDELA V POSTI ŠTRTA.

Odišeo je Jezus na ono stran Galilejskoga, to je Tiberijskoga morja. Šla je pa za njim velika vnožina, ar so vidili znamenja, štera je delao nad betežniki. Jezus je šo na goro i tam sedo s svojimi vučeniki. Bila je pa blizi pasha, to je vüzem, svetešnji den židovski. Kda teda Jezus povzdigne oči i vidi, da prihaja k njemu kroto velika vnožina, veli Filipi: „Kde naj kupimo kruha, da bi eti jeli?“ To je pa pravo, skušavajući ga, ar ja sam znao, ka ma za činiti. Filip njemu odgovori: „Za dvesto denarov kruha njim ne dojde, či gli ga vsaki kaj malo dobi“. Eden zmed njegovih vučenikov, Andrej, brat Šimona Petra, njemu veli: „Tü je deček, ki ma pet ječmeni kruhov i dve ribi, ali ka je to za teliko ljudi“. Jezus pravi: „Velite ljudem sestiti“. Bilo je pa vnogo trave na tistom kraji. Vselo je možkih glav okoli pet jezer po števili. Na to je vzeo Jezus kruhe, se Oči zahvalo i je razdelo med sedeče; prav tak tudi ribe, koliko so šteli. Kda so se pa nasitili, je pravo svojim vučenikom: „Poberite drobtinje, štero je ostalo, da ne prejde.“ Pobrali so tak i napunili 12 košarov z drobtinjom od petih ječmenih kruhov, štero je ostalo od onih, ki so jeli. Kda so zato ljudje vidili čudo, štero je včino, so govorili: „Te je zaistino prorok, ki more na svet priti“. Ar je Jezus teda spoznao, da ščejo priti i ga zgrabiti, da bi ga postavili za krala, je pali sam pobegno na goro. (Jan. 6—1—15).

NEDELA V POSTI PETA ALI ČARNA.

„Što z med vas mi more dokazati greh? Či istino gučim, zakaj mi vi ne verjete? Ki je z Boga, bože reči poslušša, zato je vi ne poslušate, ar neste z Boga“. Židovje so njemu odgovorili: „Ali ne velimo prav, da si Samarijan i da maš hüdoga dūha?“ Jezus je odgovorio: „Jaz nemam hüdoga dūha, nego častim svojega očo i vi mi čast jemlete. Jaz ne iščem svoje časti; jeste, ki jo išče i sodi. Zaistino zaistino velim vam: „Či što moje reči zdrži, ne bo vido smrti na veke“. Židovje so njemu pravili: „Zdaj smo spoznali, da maš hüdoga dūha. Abraham je mro i proroki i ti praviš: „Či što reč moja obdrži, ne okusi smrti na veke“. Si lahko ti vekši od našega oče Abrahama, ki je mro? Tudi prorocje so spomrli; koga samoga sebe delaš?“ Jezus je odgovorio: „Či bi jaz dičo samoga sebe, bi bila moja dika nikaj. Moj oča je, ki me diči, od šteroga vi pravite: naš Bog je; — pa ga ne poznate, a jaz ga poznam. I či bi pravo, da ga ne poznam, bi bio spodoben vam, bio bi lažlivec. Ali poznam ga i njegovo reč zdravam. Vaš oča Abraham se je jako veselilo, da bo vido moj den; vido ga je i radilivao se je.“ Pravili so njemu židovje: „Petdeset let ešče nemaš i si Abrahama vido?“ Velo njim je Jezus: „Zaistino zaistino povem vam, prve liki je Abraham bio, jaz sam“. Nato so popadnoli kamenje, da bi je v njega lūčali, Jezus pa se skrio i odišeo s cerkvi. (Jan. 8—46—59).

NA GOD SV. JOŽEFA

Kda je bila Mati Jezušova Marija zaročena z Jožefom, je bila, prle kak sta prišla vküp, noseča od sv. Dūha. Ar je bio Jožef, njeni mož, pravičen i je ne šteo osramotiti, jo je šteo skrivoma odpustiti. Kda bi to premišlavo, glej, se njemi prikaže v sneh angeo Gospodov i pravi: „Jožef, sin Davidov, ne boj se vzeti k sebi Marije, svoje žene, ka je najmre poprijela, je od sv. Dūha. Rodila bo sina, šteromi daj ime Jezuš, ar on bo odrešo svoje lüstvo njegovih grehov.“ (Mat. 1—18—22.)

NA GOD MARIJINOGA OZNANENJA ALI PO DOMAČE CEPLENE MARIJE.

Poslan je angeo Gabriel od Boga v galilejsko mesto, štero se imenūje Nazaret, k devici, zaročenoj moži, šteromi je bilo ime Jožef, s hiže Davidove, i devici je bilo ime Marija. I notri idoči k njej angeo pravo je: „Zdrava, milošče puna, Gospod je s tebov, blagoslovljena si ti med ženami.“ Pri tej rečaj se je prestrašila i je razmišlala, ka naj pomeni te pozdrav. I angeo njoj veli: „Ne boj se Marija, ar si miloščo najšla pri Bogi. Glej, poprijela boš i rodila sina, šteromi daj ime Jezuš. Te bo veliki i sin Višešnjega; Gospod Bog njemi bo dao stolec njegovoga oče Davida i bo kraljvao v hiži Jakobovoj na veke i njegovomi kraljestvi ne bo konca“. Marija pa je pravila angeli: „Kak se bo to zgodilo, kda moža ne spoznam?“ I odgovoreči angeo pravo je njej: „Sveti Dūh bo prišeo nad tebe i jakost Višešnjega te bo obsenčila; i zato bo tudi Sveto, ka se od tebe porodi, Sin Boži. I glej, tvoja rodbina Elizabeta je tudi poprijela sina, v svojoj starosti; i to je šesti mesec njej, ki se imenūje nerodovitna; ar pri Bogi ne nikaj nemogoče“. Marija je pravila: „Ovo službenica Gospodova, zgodi se mi po tvojoj reči.“ (Luk. 1—26—38).

Pri sv. meši ob veličastnoj proslavi v Črensovcih l. 1938. sept. 11.

† Dr. GNIDOVEC IVAN

SKOPLANSKI ŠKOF.

3. februara v jutrašnjih vöraj je zapüsto to skuzno dolino skoplanski škof, dr. Gnidovec Ivan. Svojo düšo je izdehno v Ljubljani v sanatoriji Leonišče, šteroga vodijo usmilenke. Svetniškoga škofa je zgübila skoplanska škofija, štero je vodo 14 let. Bio je svetni dühovnik i kak takši vodo od † knezoškofa dr. Jegličd ustanovljeni dijaški zavod v Št. Vidi nad Ljubljanov. Od tec je 1919. l. prestopo k lazaristom i je v tom redi živo v najvejšoj svetosti 20 let do svoje smrti. V globokoj poniznosti je nasledüvao svojega Jezüša, ki ga je vsigdar noso na vüstaj i v srci. Strogi do sebe, smileni do drüghih. Peški je prehodo težavne poti Jüžne Srbije. Zimskoga kaputa i rokajic ne poznao. Med siromake je razdelo svojo obleko, za sebe je obdržao samo teliko, da si je telo pokrivaö. Vsem je postao vse, naj vse za Kristüša pridobi. Zidao je cerkve, skrbo za dijaštvo, za vzgojo mladine, pred vsem pa, da so sveti njegovi dühovniki. Misijonar je bio v Jüžnoj Srbiji, zadnji kaplan pri nas vživa več udobnosti, kak je vživao škof Gnidovec v svojoj skoplanskoj škofiji. Vršo je kak škof vse düšno pastirske slüžbe, predgao, spovedavao, prečiščavao, obiskavao betežnike den za dnevom nepretrgoma. Vsako nedelo je dve predgi meo v domačoj farnoj cerkvi. Skoz 2 leti je vsako nedelo peški šo 2 vöri daleč v Veleš, da tam mešüje i predga, ar po smrti župnikovoj ne bilo mogoče dobiti dükovnika. Neštete trüjave, zatajüvanja, posti, nepretrgano delo i kak visoka gomila zbrane skrbi, so njemi vničile živce i moči. Popunoma oslableni se je vrno meseca januara v Ljubljano na počitek, da si tü znova zbere moči za nadalno delo, a dober Jezüš ga je pozvao k sebi na večni počitek.

Izredno močna düša je bio pokojni, ki bi raj stokrat smrt sprejeo, kak najmenši greh prostovolno včino. S tem dühom je napunjavao tüdi svoje dühovnike i vernike, v šterih srcaj naj bi živo Jezüš vsikdar, je bila njegova nevmorna skrb.

Pokojni vitežki krao Aleksander I. ga je visoko cenio i njemi oblübo veliko podporo iz lastnih dohodkov za nameravano katoličansko cerkev i je dao sledečo izjavo od njega: „Te človek je svetnik.“ V svojoj poniznosti kak škof je obiskao tüdi Slovensko Krajino i v njej urednika Novin i Marijinoga lista, pa da ne prijavo svojega prihoda, je z doblenim prostim obedom bio z zahvalnim srcem zadovolen.

Pokojni dr. Gnidovec Ivan je drügi slovenski Baraga. Oba sta bila misijonara, apoštola, oba žiyela svetniško i spravila nešteto düš v ovcarnico Dobroga Pastira.

Mrtvo telo pokojnoga je ležalo do pondelka v škofovskem dvorcu v Ljubljani, te den je spravljeno v cerkev Srca Jezušovega k lazaristom.

V cerkvi Srca Jezušovega so za pokojnoga svetniškoga škofa sveto mešo z dvorbov opravili sarajevski nadškof, dr. Šarič, predgali so pa ljubljanski škof dr. Rožman. Predga se je glasila etak:

Poslavljam se od zemeljskih ostankov škofa dr. Janeza Franciška Gnidovca tukaj v cerkvi Srca Jezusovega, kjer je bil 30. nov. 1924 posvečen za škofa. Svojemu konsekratorju tedanjemu apostolskemu nunciju se je zahvalil z besedo iz evangelija:

„In prisilili so nekega mimogredočega moža, Simona iz Cirene, da je nesel njegov križ“. (Mr. 15, 21).

† škof dr. Gnidovec Ivan na mrtvečem odri.

Res, ni iskal škofovskega križa, ko pa mu je bil vsiljen, ga je kakor Simon iz Cirene tesno pritisnil nase in ga krepko nosil. —

Nikdar ni delal načrtov, kako bi dosegel mitro. Ubiral je pota, ki po človeško vodijo daleč proč od škofovskega prestola.

Mlad kaplan, nadarjen, goreč in pobožen, se je takoj pohudil svojemu nadpastirju, ki je iskal primernih kandidatov za profesorje na gimnaziji, katero je nameraval osnovati.

Ko so se odprla l. 1905. vrata prvega razreda škofijske gimnazije v Zavodu sv. Stanislava, je bistro oko škofa Jegliča postavilo mladega, agilnega, za vse dobro vnetega dr. Janeza Gnidovca za ravnatelja. Tako je gimnazija v Št. Vidu rastla od razreda do razreda pod večšo in vestno roko dr. Gnidovca in se razvila — ne brez težav in ovir — v prvo popolnoma slovensko gimnazijo.

Ravnateljski posli — težki zaradi začetnih težkoč, in poučavanje latinščine, grščine in slovenščine, njegovega ognja niso izčrpali; — leta 1909. je prevzel še vodstvo Zavoda, da so bile niti vse vzgoje v njegovih rokah.

In kako je vzgajal! Latinščina in grščina sicer nikdar nista bili dve postranski reči — življenska dolžnost sta mu bili — a nad vsem v prvi vrsti so bile duše in njihova zveza z živim Bogom. Sam je ves v Bogu živel, zato so nagibi za vse njegovo naučno, vzgojno in vodstveno delo izhajali iz te najgloblje zakoreninjenosti njegove lastne duše v Bogu. V presv. Evharistiji imamo živega Boga — po presv. Evharistiji duša najlažje pride v življensko zvezo z Bogom in se ohrani v njej. Kakor naročeni so prišli rektorju Gnidovcu obhajilni dekreti Pija X.; s svetniško vnmemo se je trudil, da prevede mrtvo črko dekretov v življenje — v mlado življenje dijakov, žejnih lepote in sreče. Ono notranjo spokojnost, katero je sam čutil pred tabernakljem, je hotel vlit v viharna srca svojih gojencev. In če se je kdaj kateremu rektorjeva beseda zdela za mladostnika pretirana, ga je zgled rektorjev poučil — kako mora besedo razumeti in izvesti v dejanju.

Po 14 letni naporni službi se je — kakor v strahu pred veliko odgovornostjo — odpovedal ter vstopil v misijonsko družbo sv. Vincencija Pavelskega. 14 let je nosil odgovornost vodstva in ukazovanja — duša njegova, vedno zelo tankovestna, si je želela še popolnejše samoposvetitve v pokorščini redovniškega stanu.

Utrujen je hotel odložiti križ predstojnika in je vzel ves srečen nase sladki jarem pokorščine — misli, da bo pod zavetjem sv. Vincencija varen pred novimi odgovornostmi — pa vpraj ta ta korak ga je postavil na pot, ki jo je Bog hotel — in ki ga je peljala še v večjo odgovornost.

Po dveh letih življenja v redovnih obljubah je bil imenovan za škofa širne in težke skopljanske škofije.

Ozemlje te škofije je bilo šele leta 1912 osvobojeno izpod turškega jarma — komaj so si kristjani nekoliko oddahnili, je po dveh letih zavihrala groza svetovne vojne do končne zmage, ki se je začela vprav na ozemlju skopljanskem. V materialnem in moralnem oziru je našel ruševine — trebalo je moža s svetniško samopozabo in vztrajnostjo, da se je začelo razcvitati novo versko življenje. In dr. Gnidovec je bil tak mož — redki so, ki bi bili zmogli, kar je napravil on. V duhu pokorščine, katero si je vzel za tovarišico v redovnem življenju, je sprejel križ in ga kot Simom iz Cirene nesel za svojim Gospodom — prav do konca.

Eno je gotovo — kot v bron vklesano — od sebe in svoje udobnosti ni iskal, da so mu bile — kot nekoč v Zavodu — duše vse. Zanje se izčrpava, zanje žrtvuje vse, da njemu ne ostane nič, dobesedno nič. Ne vem, če je mogoče, da kdo siromašnejši umrje kot on.

Cele dneve biti brez hrane, ure daleč hoditi peš s težkim kovčekom v roki — bilo mu je vsakdanje na njegovih mnogih

apostolskih potih. Spati na golih ilovnatih tleh sredi med revnimi verniki zanj ni bila izjema. Zgodilo se je, da je na samotni pešhoji opešal, se vsedel na tla in naslonjen na svoj kovček ob robu pota zaspal. Žandar, ki ga je našel, ga je zbudil v strahu, da ga ne bi kak kačak oropal. A vedeli so vsi v skopljanski škofiji, tudi kačaki, da pri škofu ropar ne bo ničesar našel.

V skromnosti svoji pa je zgradil 11 cerkva v skrbi, da bi njegovi verniki povsod imeli skromen hram božji.

Zaradi njegove svetniške nesebičnosti so ga spoštovali vsi, katere koli vere so. Tudi oblasti so videle v njem le človeka, ki za dobro svojih vernikov vse žrtvuje. S politično in vojaško oblastjo je imel živahne stike. Niso mu zamerili, če je kdaj prišel tudi z manj ljubim predlogom ali zahtevo — to spričevalo so mu dali vsi: zase ne zahteva nič; edino ljubezen do naroda mu narekuje zahteve in prošnje.

Samo Bog ve za njegove žrtve — nekaj jih poznajo njegovi sodelavci — vseh ne, zapisoval jih ni, zapisane so v knjigi življenja.

Ko je privlekel za Jezusom križ na Kalvarijo, se mu je Gospod na svoj način zahvalil: vzel ga je s seboj na križ, da je z njim izpil do dna najgorenje kelih notranje zapuščenosti in da je njegova duša s Križanim vpila: „Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil.“ Grozne so bile ure te zapuščenosti v temi in ognju — a mi verujemo, da so bile te ure zanj odlika, s katero se je Jezus zahvalil svojemu Simonu, ki mu je petnajst let nosil voljno in zvesto težki križ.

Prvi petek je dotrpel in odšel, da se odpočije na presv. Srcu, ki ga je v presv. Evharistiji tako zelo častil.

Naključje, ki ni naključje: 19 mesecev za nadškofom Jegličem, čigar zvesti sodelavec je bil pri utemeljevanju in izgradnji Zavoda in njegove gimnazije, je bil odpoklican prav tako na na prvi petek ob isti zgodnji jutranji uri — v zvezi z Marijinim praznikom. In oba sta morala še to zadnjo žrtev prinesiti, da nista mogla prejeti sv. popotnice, ampak samo sv. maziljenje. —

Mi pa ob svetlem liku svetniško apostolskega škofa dr. Janeza Frančiška Gnidovca molimo, da naj za vse žrtve svojega trdega življenja v prsv. Srcu božjem najde plačilo in neminljivo blaženost. Molimo za to — a tudi upamo, da je to že dosegel. Nam pa ljubi Jezus daj, da srečno za njim k Tebi pridemo. Amen.

Po predgi se je vršo spreved, šteroga so se vdeležili škofje: hrvatski metropolit, nadškof dr. Štepinac iz Zagreba, nadškof dr. Šarič iz Sarajeva, nadškof dr. Ujčić iz Beograda, ljubljanski škof dr. Rožman, krški škof dr. Srebrenčič, mariborski škof dr. Tomažič, senjski škof dr. Burič i šibeniški škof dr. Mileta. Zastopnik Nj. Vel. krala je bio general Dodič, ban dr. Natlačen je zastopao predsednika vlade Cvetkovića i vladu. Sodno oblast je zastopao dr. Vladimir Golia, predsednik višjega dežel'noga

sodišča. Ljubljanski i mariborski kanoniki, nešteto svetne i redovne duhovščine, sestre raznih kongregacij, mladina, uradništvo i nepregledna vnožina naroda obojega spola je sprevodila telo svetniškoga škofa do groba, gde je od pokojnoga z genljivimi rečmi vzeo slovo kanonik g. Kordin iz Skoplja, z šterimi se je toplo zahvalo vsem za vse, ka dobroga so včinoli njegovomi škofi. Naj počiva svetniški škof v miri i moli za nas grešnike.

IZ ŽIVLENJA NAŠEGA GOSPODA JEZUŠA KRISTUŠA.

(PO MESCHERI.)

KRISTUŠOVO VČLOVEČENJE. (25. marc)

Letni tedni Danielove napovedi so se približavali svoiemi konci, predpriprava je bila dokončana, zemelski dom večne Reči je čakao pripravljeni i je s svojov lepotov i ljubkostjov pozvao božega Sina k sebi. Končno je prišeo tisti trenutek, najvažnejši i najpomembnejši za čas i večnost, skrajni konec i začetno izhodišče zgodovine, punost časa, tisti trenutek, v šterom je večna Reč postanola človek. Ta skrivnost je tak velka, da si moremo izvoliti najpreprostejši način, da si njeno vsebino predočimo.

I. OZNANENJE.

Bog je pri toj velkoj skrivnosti ne šteo delati brez privolitve svojega stvorjenja. Zato se je ne poslužo svoje neomejene vsemogočnosti, nego svoje modrosti, dobrotljivosti i ponizne prijaznosti i je dao, da je bila tudi Marija deležna sodelovanja pri izvršitvi včlovečenja Sina božega. Pa zakaj je bilo tak? Bilo je primerno, da je Marija sprejela Odrešenika prle v svojem duhi i potom v svojem teli. Marija je tudi ne bila samo orodje brez slobodne vole, nego z razumom obdarjeno bitje i je mela slobodno volo i kak takša je mogla sodelovati. Njena sloboda je bila odsev slobode i samoodločbe pri tom deli. Končno je bilo včlovečenje nekakša zakonska zveza Sina božega s človeštvom, s človečov naravov i Marija je v imeni človeštva dala privolittev.

Zato je poslao Bog angela Gabriela, da pridobi to privolenje od Marije.

Bog je poslao angela kak posredovalca, ar je bila to angelova služba, da kaj nadnaravnoga ljudem oznanja i da je posredovalec med Bogom i njimi. Nadele je bio tudi negda angel (zavrženi) vzrok, da je človeštvo spadnolo, zato je bilo potrebno, da angel posreduje tudi pri našem vstajenji.

Kak se je Gabriel Mariji prikazao? Gotovo v vidnoj postavi. Podlaga toga vidnoga prikazanja leži ravno v tom, ar je angel oznano Kristuša, ki je meo priti v vidnoj postavi na svet, i ar je mela Marija človečo naravo i je s tem, da ja vidila angela pa čula njegove reči, z dvojnov gotovostjov, v duhi i z

telovnimi čuti, spoznala i sprejela istino oznanenja, kak to tudi vidimo iz vsega, ka je popisano v svetom pismi od oznanenja.

Kak je zvršo angel svoje poslanstvo oznanenja? Gotovo z velikim veseljem i to zavolo Kristuša, zavolo Marije i zavolo človeštva. Bila je to za njega velka čest, da je v takšoj priložnosti blo posredovalec med takšimi osebami.

Nadale je zvršo angel svojo nalogo z velikim poštüvanjom i poniznostjov do Matere bože, štero je sam Bog tak visoko počastio i štera je bila povzdignjena nad njega.

I končno s primernimi rečmi, kak znajo to napraviti poslanci i posredniki. Začetek vsebûje prelepi pozdrav, s šterim je zbûdo angel Marijino pozornost i naklonjenost. V tom pozdravi, v „ave“, njoj želi srečo, zdravje i veselje i v kratki skrivnostni rečaj razodene ves veličastni delež, šteroga ma ona v deli včlovečenja, naimre njeno vredno pripravo na to: „milosti si puna.“

Proslava v Črensovcih 1. 1938. septembra 11.

Po sv. meši ide notrašnji minister Jugoslavije, g dr. Anton Korošec, z banom dravske banovine g. dr. M. Natlačenom na uredništvo Marijinoga Lista.

Nato pa poveličûje njeno vdeležbo v včlovečenji samom po tesnoj združîtvi z Kristušom, ki obstoji v razmerji matere do sina: „Gospod je s tebov“. I nazadnje pove následke toga materinstva, da je blagoslovljena med ženami, da pred vsemi ženami celoga sveta, pa naj so bile šče tak slavne po svetosti i delavnosti, med njimi je samo Marija zadobila čast materinstva i devišstva i zavolo toga jo častijo vsi rodovi: „Blagoslovljena si med ženami“.

V drugom deli svojega nagovora razodene angel vsebino naznanila, naimre poprijetje i rojstvo sina, ki nede nišče drugi, kak sam Odrešenik, Marija pa more dati za materinstvo svojo privolitev.

V tretjem deli so nagibi, da Marija vzeme svojo od Boga določeno nalogo, bože materinstvo na sebe. Angel njoj razloži, da bo to bože delo i da svojega devištva ne zgubi, da bo sveto njeno dete, Jezus, Sin boži. Prvič čujemo tu vküper izgovoriti imeni Jezus i Marija.

II. PRIVOLITEV.

Te angelov pozdrav, to naročilo i sloboščina v to naročilo privoliti, je bila neizmerna čast za Marijo. Ona pa se pri toj velkoj časti skaže jakostna i posebno so tri jakosti, štere goji i s šterimi od svoje strani sodeluje pri včlovečenji.

Je to velka poniznost pri toj izrednoj pohvali i gda se njoj skaže tak neimerna čast. Pomislimo samo, kak velka je bila pohvala, štero je Marija dobila. Vsakša reč je priznanje istinske najvišije časti. Pa što izgovarja te reči pohvale? Pa v čidom imeni? Gda je bilo človeče dete deležno takše časti?

I ka napravi Marija? Ne pravi nikaj, ne smeje se, ne zdigne se samoljubno. Ostane tiho, premišlavle i se prestraši nad svojov lastnov veličinov i lepotov, štera se njoj zdaj prvič odkrije. Kak neizmerno velka modrost i poniznost se tu pokaže! Tak sta ne napravila ne Eva i ne Lucifer. Teva sta se zvisila na svojoj veličini i svojih prednostih. Marija pa ne tak. Kem bole je pohvaljena, tem bole se skrije sama v sebe i v svojo poniznost. Kak ponizno i skromno srce i resno mišljenje pet-najstletne mladenke Marije.

Je v njoj čudovita vera, razumnost i čistost. I vse to pove Marija z ednov samov rečjov. Gda njoj angel nazvesti, da bo postanola mati, ga pita: kak se to ma zgoditi. To pitanje njoj je ne prišlo iz toga, da ne bi vervalala, ali da bi njoj težko bilo vervati. Ona je vervalala i celo trdno vervalala. A je mela, čeravno je bila zaročena, javno zaoblübo devištva i zato je pitala, ali bo to šče ostalo ali ne. I v tom pitanji se je ravno pokazala Marijina vera, razumnost i pametnost i deviška čistost, na kratko: slobodnost i veličina düha, ki sta pripadali samo njoj, ki jo je Bog tak visiko povzdigno.

Venča pa Marija vse to šče s tem, da se popunoma zroči Bogi. Gda njoj angel pojasni, da njena zaoblüba devištva ne samo, da ostane nedoteknjena, nego bo šče potrjena i ožarjena po deviškom materinstvi, ne odlaša več niti za hip. Zroči se popunoma otroško vdano zavüpajoč v volo božo, posebno v toj važnoj nalogi, štera nastopi za njo z njenim privolenjom.

S tov privolitvijov: „Glej, službenica sem Gospodova, zgodi se mi poleg reči tvoje“, je nastopila Marija težko i trpljenja puno pot. Odrešenikovo, štero je v glavnom že poznala iz proroküvanja.

KAPELA MARIJE POMOČNICE V FILOVCIH.

Že duga leta smo se pripravljali, da postavimo Mariji na čast kapelico. Zdaj smo jo zozidali i to z velkov Marijinov pomočjov. Ešče letos bo posvečena. Pred začetkom našega dela smo se posebno k Mariji obrnoli, jo prosili za pomoč i ona nam je zaistino pomagala.

Za patrono naše kapelice smo si zvolili Marijo, Pomočnico kršćenikov. Ona bo na našem oltari i jo bomo častili vsako leto v maji meseci. Na oltari bomo meli šče dva svetnika, svetoga Alojzija za našo mladino, šteroj je v tej viherni časaj preveč potrebno, da se k njemi zateka, on je zgled junaštva v borbi za sveto čistost; zatem pa še svetoga Frančiška Asiškoga, Njega pa za odraščene, naj se njemi priporočajo za pomoč, da se ne dajo zapelavati od slabi lüdi.

Mi Filovčarje se iz srca zahvalüjemo v prvoj vrsti Mariji Pomočnici kršćenikov za njeno veliko pomoč. Njena čast naj se širi po celom sveti. Mi jo pozdravljamo za vsigdar: *Zdrava Marija!*

Za tem se zahvalimo našemi g. plebanoši, predsedniki občine i vsem smilenim darovnikom, šteri so sledeči: Bojnec Terezija, Harisburg, USA 2600 D., Bojnec Marija, Harisburg, USA 150 Din. — *Iz Francije*

v frankaj: Gujtman Jožef, 20, Sobočan Marija, 20, Serec Treza, 15, Nemec Treza, 6, Camplin Marija, 6, Ropoša Marija, 5, Gerenčer Marija, 5, Gerenčer Ana, 5, Štefko i Berden 132 Din. — *Iz tüzemstva v dinaraj:* Klar Vinko, trgovec, Filovci, 206, Lovrenčić Martin, Filovci, 300, Ošljaj Ludvik i žena, Filovci, 100, Vašš Hinko, Filovci, 100, Varga Martin, Čakovec, 100, Erniša Vinko, Tešanovci, 100, Horvath Aleks, Dobrovnik, 100, Darvaš Peter, Dobrovnik, 10, gospa Osterc, Beltinci, 30. — Marija pövrni vam vsem obilno.

Kapela Marije Pomočnice v Filovcih.